

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/39/2021
Identifikačné číslo spisu: 8818202708
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8818202708.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. T., bývajúceho v M., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Gdovin, s o sídlom v Humennom, Kalininova 675, proti žalovanému Generali Poist'ovňa a. s., so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 3/A, IČO: 35 709 332, zastúpeného MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Laurinská 3, o zaplatenie 8.110,40 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4C/37/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2020 sp. zn. 9Co/107/2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“) rozsudkom z 18. decembra 2018 č. k. 4C/37/2018-24 určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 8.110,40 eur spolu s úrokom vo výške 5 % ročne od 2. októbra 2018 až do dňa zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku; zaviazal žalovaného uhradiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal toho, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 8.110,40 eur spolu s úrokom vo výške 5 % ročne od 2. októbra 2018 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch uviedol, že 1. októbra 2016 v čase o 16:20 hod. viedol M. B. osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, a na priamom úseku cesty začal predchádzať pred ním idúce motorové vozidlo v čase, keď ním vedené motorové vozidlo už bolo predchádzané osobným motorovým vozidlom zn. Mercedes Benz, ktoré viedol žalobca O. T.. Medzi vozidlami došlo ku zrážke, pri ktorej žalobca utrpel pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti, otras mozgu ľahkého stupňa, zlomeniny tiel 3. hrudného, 1. driekového a 3. driekového stavca, zlomeninu ľavého priečného výbežku 1. driekového stavca, zlomeninu 5. rebra vpravo a zakrvácanie do pohrudnicovej dutiny vpravo a ďalšie zranenia s dobou liečenia najmenej 6 mesiacov. U M. B. bola následne na základe vyššie uvedeného konania rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 13T/56/2017 z 27. júna 2017 schválená dohoda o vine a treste, ktorá nadobudla právoplatnosť a

vykonateľnosť 27. júna 2017 a menovaný bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona. Žalovaného ako poisťiteľa motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola žalobcovi spôsobená škoda, vyzval na poistné plnenie, úhradu ujmy na zdraví - bolestné v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku v počte bodov 991, t. j. sumu 17.501,06 eur. Žalovaný uznal náhradu za bolestné iba za 447,5 bodov vo výške 7.903 eur. Odrátal z tejto sumy čiastku 2.370,90 eur z dôvodu spoluviny žalobcu, zostávajúci nárok neuznal z dôvodov údajného nesprávneho posúdenia bodového hodnotenia bolestného. V listoch z 28. augusta 2018 žalobca žalovaného vyzval na doplatenie finančnej sumy 5.739,50 eur, o ktorú neoprávnené plnenie krátil a taktiež na úhradu finančnej sumy 2.370 eur pre neoprávnené krátenie údajného spoluzavinenia, ktoré správne nebolo. Žalovaný žalobcovi žiadnu čiastku z požadovaného nároku nezaplatil. Súd prvej inštancie žalovaného vyzval k žalobe, ktorá mu bola doručená 23. novembra 2018, súdom bol poučený o možnosti rozhodnutia súdu o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Lehota na vyjadrenie uplynula 8. decembra 2018. Po jej uplynutí žalovaný zaslal súdu oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia so žiadosťou o predĺženie lehoty na vyjadrenie, ktorú však riadne neodôvodnil a súdu ani neoznámil ospravedliteľný a akceptovateľný dôvod pre predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia. Pre zmeškanie žalovaného, majúci za to, že právny dôvod nároku žalobcu bol daný, súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie citujúc ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 420 ods. 1, 2, 3, § 427 ods. 1, 2, § 428, § 431, § 441, § 442, § 444, § 517 ods. 1, 2, § 797 ods. 1, 2, 3, 4 a ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

1.2. Uznesením z 25. februára 2019 č. k. 4C/37/2018-53 súd prvej inštancie návrh žalovaného z 29. januára 2019 na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z 18. decembra 2018 č. k. 4C/37/2018-24 zamietol. V dôvodoch uznesenia uviedol, že pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie boli dané predpoklady vyplývajúce z Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Dôvod, ktorý uviedol žalovaný v požiadavke na zrušenie nemožno považovať za ospravedliteľný, keďže ospravedliteľným dôvodom sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane a boli príčinou, že sa nemohol vyjadriť. Za ospravedliteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá bola žalovanému vopred známa. Podľa súdu prvej inštancie právny zástupca žalovaného prevzal zastúpenie už 29. novembra 2018, žalovaný aktívne od uvedeného dátumu komunikoval s právnym zástupcom. Právny zástupca žalovaného síce súdu 10. decembra 2018 zaslal oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia a zároveň žiadosť o predĺženie lehoty, ale len s odôvodnením, že pre krátkosť času sa nepodarilo zabezpečiť posúdenie spornosti položiek v znaleckom posudku a lekárskom posudku. Súd ďalej uviedol, že vzhľadom na časové rozpätie od prevzatia právneho zastúpenia po podanie doručené súdu 10. decembra 2018 nie je podľa neho okolnosťou, ktorá by bola náhlou a bránila podať vecné vyjadrenie, či už samotným žalovaným alebo následne jeho právnym zástupcom. Pre nepreukázanie existencie ospravedliteľného dôvodu návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) uznesením z 21. mája 2020 sp. zn. 9Co/107/2019, 9Co/108/2019 odmietol odvolanie voči rozsudku, potvrdil uznesenie a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Odvolací súd konštatoval, že preskúmal napadnuté rozhodnutia súdu prvej inštancie a dospel k záveru o neexistencii dôvodov, pre ktoré by mal odvolaniam žalovaného vyhovieť.

2.1. Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v neprospech žalovaného boli v súlade s ustanovením § 273 CSP splnené. Žalovanému bola doručená žaloba o splnenie povinnosti (podľa § 137 písm. a/ CSP), doručená bola do vlastných rúk žalovaného spolu s uznesením, v ktorom súd žalovanému uložil povinnosť v určenej lehote sa vyjadriť, vo vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie zároveň žalovaného poučil o tom, že v prípade, ak sa v určenej lehote k žalobe nevyjadrí, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie. V lehote určenej súdom žalovaný výzve súdu nevyhovel, svoju povinnosť strany sporu nesplnil. Pokiaľ žalovaný podaním z 10. decembra 2018, v posledný deň súdom stanovenej lehoty, oznamujúc prevzatie právneho zastúpenia advokátskou kanceláriou, požiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia z dôvodu, že pre krátkosť času od prevzatia zastúpenia sa mu nepodarilo zabezpečiť

posúdenie sporných položiek, odvolací súd poukázal na názor Ústavného súdu Českej republiky, že z práva slobodnej voľby advokáta vyplýva jeho povinnosť podriaďovať výkon zastúpenia podmienkam zákona. Aj keď pri poskytovaní právnej pomoci má sa riadiť etickými pravidlami povolania pri poskytovaní právnej pomoci, neznamená to, že všeobecný súd má prispôbovať režim konania a jeho priebeh požiadavkám účastníka, aj keby právne zastúpenie bolo prevzaté v sebekratšej dobe. Je vecou právneho zástupcu, že prevezme zastúpenie „na poslednú chvíľu“ (III. ÚS 83/96). Uvedený argument žalovaného tak nebol argumentom, ktorý by bolo možné hodnotiť ako vážny dôvod v tom zmysle, že by bol ospravedlniahodným, a preto naplňajúcim definíciu nesplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Pokiaľ žalovaný ako odvolací dôvod voči rozsudku pre zmeškanie uviedol aj nesprávne právne posúdenie veci podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, je potrebné uviesť, že podľa Civilného sporového poriadku (na rozdiel od predchádzajúcej procesnej úpravy danej v § 202 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie sa pripúšťa len z jediného dôvodu, ktorým je to, že neboli splnené podmienky pre jeho vydanie, ktorými sú jednak podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku, ako aj podmienky konania, ktoré musia byť splnené, aby mohol súd konať, a ktoré sú tak podmienkami platnými pre každé konanie súdu. Odvolací súd preto odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie z 18. decembra 2018 č. k. 4C/37/2018-24 podľa § 386 písm. c/ CSP odmietol z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné ako aj z dôvodu, že žalovaný v odvolaní rozsudok pre zmeškanie napadol aj z iných dôvodov, ako z dôvodov uvedených v § 356 písm. b/ CSP.

2.2. Čo sa týka odvolania žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 25. februára 2019 č. k. 4C/37/2018-53, ktorým súd prvej inštancie návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, základom odvolacej argumentácie boli v zásade totožné dôvody ako tie, ktoré boli uvedené ako dôvody, pre ktoré žalovaný podal odvolanie voči rozsudku pre zmeškanie. Vychádzajúc z týchto dôvodov odvolací súd konštatoval, že žalovaný síce správne poukázal na nesprávnosť súdu prvej inštancie o tom, že lehota na podanie vyjadrenia uplynula 8. decembra 2018, čo bola sobota a teda najbližší pracovný deň pre jej uplynutie tak bol pondelok 10. decembra 2018, na tejto nesprávnosti však nemení nič to, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nemožno iné vytknúť. Súd prvej inštancie uviedol, že okolnosti, ktoré boli uvedené ako dôvod pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie nemal za dôvody, ktoré by boli ospravedlniteľnými pre zmeškanie lehoty na podanie vecného vyjadrenia k žalobe, poukazujúc pritom na časové rozpätie od prevzatia právneho zastúpenia 29. novembra 2018 po podanie doručené súdu 10. decembra 2018. Podanie z 10. decembra 2018 preto vyjadrením k žalobe nebolo. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie mal za to, že dôvody pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie dané neboli. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako vecne správne potvrdil.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol na základe § 396 ods. 1 CSP, podľa § 255 ods. 1 CSP, v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, má preto voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Výslovil, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutí.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľ uviedol, že zaslal súdu oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia a žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie ešte pred uplynutím stanovenej 15-dňovej lehoty na vyjadrenie. Keďže posledný deň lehoty mal pripadnúť na 8. decembra 2018, t. j. na sobotu, posledným dňom lehoty bol až pondelok 10. decembra 2018 (ustanovenie § 121 ods. 4 CSP) a v tento deň doručil žalovaný súdu oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia so žiadosťou o predĺženie lehoty na vyjadrenie. Súd prvej inštancie teda nesprávne považoval oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia so žiadosťou na predĺženie lehoty za podanie vyjadrenia podané po uplynutí stanovenej 15-dňovej lehoty. Právny zástupca žalovaného v uvedenom oznámení a žiadosti uviedol dôvod, t. j. že sa doposiaľ pre krátkosť času od prevzatia zastúpenia nepodarilo zabezpečiť posúdenie sporných položiek predloženého znaleckého a lekárskeho posudku, pričom z priloženého písomného splnomocnenia vyplýva, že právny zástupca žalovaného prevzal právne zastúpenie žalovaného 29. novembra 2018. Rozhodujúcou vadou v postupe súdu prvej inštancie bolo to, že súd prvej inštancie po prijatí žiadosti

žalovaného o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe neoznámil žalovanému svoje rozhodnutie o tejto žiadosti, t. j. či tejto žiadosti vyhovie a lehotu na vyjadrenie predĺži, alebo nie. Túto vadu pritom namietal už vo svojom odvolaní voči rozsudku pre zmeškanie, a videl v nej nesplnenie podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie a poukázal pritom na rozhodnutie sp. zn. 2Sžo/200/2010. Odvolací súd uvedenú chybu súdu prvej inštancie, spočívajúcu v nesprávnom určení konca lehoty na vyjadrenie, nepovažoval za podstatnú a nijako sa nevysporiadal s námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie žalovanému neoznámil svoje rozhodnutie o žiadosti o predĺženie lehoty na vyjadrenie, hoci takýto nesprávny procesný postup nepochybne znamenal porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces. Nesúhlasil s argumentáciou odvolacieho súdu ohľadne splnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, uvedenú v bodoch 8. až 15. rozsudku. Dovolateľ taktiež žiadal odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu. Na záver dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dôvody uvádzané dovolateľom nemožno akceptovať ako ospravedliteľné. Právny zástupca mal dostatok času na podanie vyjadrenia k žalobe. Ospravedliteľnými dôvodmi na zmeškanie lehoty sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane, boli príčinou, že sa vyjadriť nemohol. Za ospravedliteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalovanému bola vopred známa. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného z dôvodu, že je nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Žalovaný vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie mu neoznámil rozhodnutie o jeho žiadosti na predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe v zmysle § 273 CSP, hoci takýto nesprávny procesný postup znamenal porušenie jeho práva na spravodlivý proces a odvolací súd sa s touto námietkou vo svojom rozhodnutí nijako nevysporiadal.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Namietanou vadou v postupe súdu prvej inštancie bolo to, že súd prvej inštancie po prijatí žiadosti žalovaného o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe v zmysle § 273 CSP (podanej žalovaným na súd posledný deň lehoty na vyjadrenie), neoznámil žalovanému svoje rozhodnutie o tejto žiadosti (§ 118 ods. 2 CSP), čím došlo postupom súdu k zásahu do práva žalovaného na spravodlivý proces.

12. Podľa § 273 CSP, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť o žalobe podľa § 137 písm. a/ rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak

a/ uznesením uložil žalovanému povinnosť v určenej lehote písomne vyjadriť sa k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a žalovaný túto povinnosť bez vážneho dôvodu nesplnil, b/ v uznesení podľa písmena a/ poučil žalovaného o následkoch nesplnenia takto uloženej povinnosti vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

c/ doručil uznesenie podľa písmena a/ žalovanému do vlastných rúk.

13. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany (porovnaj tiež Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1001). Procesná pasivita žalovaného v konaní sa prejavuje tým, že si neplní základné povinnosti strany konania. Vyjadrenie k žalobe predstavuje právo, ale aj základnú povinnosť tvrdenia žalovaného v konaní, pričom absencia vyjadrenia - povinnosti tvrdenia žalovaného, predstavuje porušenie zákonom vyžadovanej súčinnosti súdu a strán konania tak, aby konanie mohlo byť rýchlo a efektívne skončené. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym), ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu práv strany vyžadujúc, aby aj strana civilného procesu sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ohrozovaniu a poškodzovaniu a predpokladá, že strana musí využiť prostriedky, ktoré jej poskytuje zákon a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jej práv (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. januára 2013, sp. zn. I. ÚS 25/2013).

14. Predpokladmi pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného pred pojednávaním podľa § 273 CSP sú: riadne doručenie žaloby (o splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a/ CSP) žalovanému do vlastných rúk spolu s uznesením, v ktorom súd žalovanému uložil povinnosť v určenej lehote písomne sa vyjadriť k žalobe a v tomto svojom vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a zároveň ho poučil o tom, že v prípade, ak sa v určenej lehote k žalobe nevyjadrí, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, pričom žalovaný sa v súdom určenej lehote k žalobe bez vážneho dôvodu nevyjadril.

15. Podľa § 118 ods.1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje lehotu na vykonanie úkonu, môže ju určiť súd. Lehotu určenú súdom môže súd primerane predĺžiť.

16. V závislosti od subjektu určenia lehoty, Civilný sporový poriadok rozlišuje lehotu zákonnú a sudcovskú. Zákonná lehota je stanovená všeobecne záväzným predpisom, bez možnosti jej predĺženia súdom. V niektorých prípadoch za účelom odstránenia tvrdosti zákon umožňuje súdu, aby odpustil

zmeškanie zákonnej lehoty. Sudcovská lehota je lehota, ktorú pre vykonanie procesného úkonu alebo splnenie povinnosti určil súd. Takto určenú lehotu môže súd predĺžiť kedykoľvek a bez akýchkoľvek obmedzení. Rozhodnutie o predĺžení alebo nepredĺžení lehoty ponecháva zákon na úvahe súdu, čiže má fakultatívny charakter, t. j. môže poskytnúť, ale nemusí.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému bolo 23. novembra 2018 spolu so žalobou doručené uznesenie súdu prvej inštancie z 10. októbra 2018 č. k. 4C/37/2018-10, ktorým ho súd vyzval, aby sa v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne vyjadril žalobe, uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva a zároveň ho poučil o tom, že súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak sa žalovaný v súdom určenej lehote k žalobe bez vážneho dôvodu nevyjadrí. Žalovaný svojím podaním z 10. decembra 2018 (č. l. 14 v spise) oznámil súdu prevzatie právneho zastupovania žalovaného a zároveň žiadal súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe o 15 dní z dôvodu, že sa doposiaľ pre krátkosť času od prevzatia zastúpenia nepodarilo zabezpečiť posúdenie sporných položiek predloženého znaleckého a lekárskeho posudku. V prílohe zaslal plnomocenstvo, z ktorého vyplýva, že právny zástupca žalovaného prevzal právne zastúpenie žalovaného 29. novembra 2018. Súd prvej inštancie rozsudkom z 18. decembra 2018 č. k. 4C/37/2018-24 rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného s konštatovaním, že nárok žalobcu je daný. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaného vyzval na vyjadrenie k žalobe (doručené 23. novembra 2018), súdom bol poučený o možnosti rozhodnutia súdu o žalobe rozsudkom pre zmeškanie a lehota na vyjadrenie uplynula 8. decembra 2018. Po jej uplynutí, žalovaný zaslal súdu oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia so žiadosťou o predĺženie lehoty na vyjadrenie, ktorú však riadne neodôvodnil a súdu ani neoznámil ospravedlniteľný a akceptovateľný dôvod pre predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia. Odvolací súd v súvislosti s touto námietkou žalovaného v odvolaní, v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 83/96 s konštatovaním, že dôvod uvedený v žiadosti o predĺženie lehoty nespĺňa argument vážneho dôvodu. Právny zástupca žalovaného zaslal súdu prvej inštancie podanie zo 4. januára 2019 (doručené súdu elektronicky 8. januára 2019), nazvané ako Vyjadrenie žalovaného k žalobe o náhradu škody, v ktorom uviedol, že zmluvný lekár žalovaného uznal za opodstatnené hodnotenie bolestného len vo výške 447,5 bodov s uvedením konkrétnych položiek znaleckého posudku, pri ktorých nesúhlasia s ich hodnotením a ako dôkaz bol priložené stanovisko Ministerstva zdravotníctva SR z 11. novembra 2008.

18. V preskúmvanej veci, pri rozhodovaní o žiadosti žalovaného, nemožno brať do úvahy len ustanovenie § 118 ods. 2 CSP, a teda právo strany na predĺženie lehoty z akéhokoľvek dôvodu, ale uvedenú žiadosť je potrebné vyhodnotiť aj v súvislosti s kumulatívnym dodržaním podmienok v ustanovení § 273 CSP. V zmysle § 273 CSP súd môže rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného len v prípade, ak sa žalovaný nevyjadrí v súdom určenej lehote k žalobe a zároveň si žalovaný túto povinnosť nespĺní bez vážnych dôvodov, ktoré musia existovať ku dňu uplynutia sudcovskej lehoty uvedenej vo výzve súdu v zmysle § 273 CSP. Vzhľadom na to, že súd môže podľa § 118 CSP predĺžiť sporovej strane lehotu z akéhokoľvek dôvodu, žalovaný by mohol dosiahnuť v rozpore s ustanoveniami § 273 CSP predĺženie lehoty na predloženie písomného vyjadrenie vo veci bez toho, aby existoval (musí byť) skutočne vážny dôvod, ktorý by mu v tom bránil, a to už v lehote stanovenej v uznesení vydanom podľa ustanovení § 273 CSP.

19. V predloženej veci súd prvej inštancie o žiadosti žalovaného na predĺženie lehoty na vyjadrenie k žalobe síce nerozhodol, keď tak mohol urobiť, či už formou uznesenia (v danom prípade by išlo o uznesenie v zmysle § 237 ods. 2 CSP, ktorým sa upravuje vedenie konania, voči ktorému v zmysle § 357 CSP nie je prípustné odvolanie; pozri sp. zn. 5 Cdo 101/2010), alebo aj neformálnym prípisom doručeným strane sporu. Avšak podstatnou otázkou zostáva to, či tento nesprávny procesný postup súdu viedol k tomu, že žalovanému bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že účastníkovi bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva, je totiž nevyhnutné posudzovať samotnú intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho

konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti samotného účastníka namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

20. Vo svetle vyššie uvedeného, dospel dovolací súd k záveru, že súd prvej inštancie síce nezvolil správny procesný postup, keď neoznámil žalovanému rozhodnutie o jeho žiadosti na predĺženie lehoty, avšak v dôsledku toho nedošlo k takej intenzite zásahu do procesných práv žalovaného, že ho možno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, a preto nie je namieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti. Súd prvej inštancie v bode 20. odôvodnenia svojho rozhodnutia stranám sporu ozrejmil, z akého dôvodu nepovažoval túto žiadosť žalovaného za dôvodnú, keď uviedol, že lehota na vyjadrenie uplynula 8. decembra 2018 (správne malo byť uvedené „10. decembra 2018“) a žalovaný až po jej uplynutí (správne „v deň uplynutia lehoty“) zaslal súdu žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie, ktorú však riadne neodôvodnil a súdu ani neoznámil ospravedlniteľný a akceptovateľný dôvod pre predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia. Súd tak v rozhodnutí vyhodnotil podanú žiadosť žalovaného ako nedôvodnú, avšak uvedené zároveň nepremietol aj do výrokovej časti tohto rozhodnutia. Z uvedeného je však zrejmé, že aj keby súd prvej inštancie vydal samostatné procesné rozhodnutie, ktorým by žiadosti žalovaného o predĺženie lehoty nevyhovел (bez možnosti odvolania voči nemu), následne by vo veci rozhodol rovnako, resp. z uvedeného vyplýva, že tak mohol urobiť zároveň v jednom rozhodnutí.

20.1. V neposlednom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalovanému bola žaloba doručená spolu s výzvou na vyjadrenie sa k nej 23. novembra 2018 a súdom určená 15-dňová lehota uplynula 10. decembra 2018 (spolu 17 dní), čo predstavuje lehotu primeranú na zabezpečenie si ako právneho zastúpenia vo veci, tak aj samotného vyjadrenia sa k žalobe. Keďže právny zástupca žalovaného prevzal zastupovanie 29. novembra 2018, k dispozícii mal ešte 11 dní na vyjadrenie sa k samotnej žalobe. Aj napriek uvedenému, požiadal súd 10. decembra 2018 o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa o 15 dní z dôvodu, že sa mu nepodarilo zabezpečiť posúdenie sporných položiek predloženého znaleckého a lekárskeho posudku. Z jeho vyjadrenia k žalobe zo 4. januára 2019 (č. I. 17 spisu) však nevyplývajú žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe žalovanému už v roku 2017, kedy došlo z jeho strany k ukončeniu likvidácie poisťnej udalosti žalobcu, ako aj 23. novembra 2018, kedy mu bola doručená žaloba zo strany súdu. Z tohto podania vyplýva, že pri uplatnenom nároku na náhradu bolestného v počte 991 bodov v zmysle znaleckého posudku MUDr. Petra Popaďáka (v dispozícii žalovaného od októbra 2017), p o jeho prehodnotení zmluvným lekárom žalovaného, žalovaný zotrval na rovnakom počte bodov 447,50, ako to oznámil aj žalobcovi listom z 13. decembra 2017 v Oznámení o ukončení likvidácie poisťnej udalosti žalobcu, a svoje hodnotenie opiera o stanoviska Ministerstva zdravotníctva SR z 11. novembra 2008. Žalovaný tak vo svojej žiadosti o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa, neuviedol žiadne vážne dôvody v zmysle § 273 CSP, ktoré by mu objektívne bránili vyjadriť sa vo veci v súdom určenej lehote do 10. decembra 2018.

21. Ak žalovaný poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu zo 6. júla 2011 sp. zn. 2Sžo/200/2010, je potrebné uviesť, že síce z neho vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť o žiadosti na predĺženie sudcovskej lehoty a oznámiť toto rozhodnutie účastníkovi (vo veci krajský súd vyzval navrhovateľku na doplnenie podania - opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporcu a navrhovateľka následne požiadala súd o predĺženie lehoty), avšak najvyšší súd v tomto rozhodnutí zároveň konštatoval pochybenie krajského súdu v tom, že vôbec vyzýval navrhovateľku na odstránenie väd opravného prostriedku, keďže z jeho obsahu bol súd schopný vyvodiť záver o tom, aké rozhodnutie odporcu navrhovateľka napáda, v akom rozsahu rozhodnutie odporcu napáda, v čom vidí jeho nezákonnosť a čoho sa domáha. Pre toto konanie však uvedené rozhodnutie nie je relevantné, a to vzhľadom na skúmanie podmienok v zmysle ustanovenia § 273 CSP.

22. Pokiaľ obsahom dovolania dovolateľa je aj námietka nedostatočného odôvodnenia rozsudku, dovolací súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 4. júna 2019 (najmä bod 24. tohto uznesenia), v ktorom sa ústavný súd zaoberal rozsudkom pre zmeškanie. Uviedol, že rozsudok pre zmeškanie obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania (§ 279, § 275 CSP). Nie je preto rozhodnutím, ktoré popisuje skutkový stav, stanoviská sporových strán, výsledok dokazovania, právne predpisy a úvahu, ktoré aplikoval súd pri

posudzovaní sporu. Rozsudok súdu prvej inštancie v odôvodnení uvádza stručnú identifikáciu nároku a tiež právny dôvod vydania. V tomto prípade odôvodnenie rozsudku súdom prvej inštancie nemá za následok marenie možnosti žalovanému v jeho účasti na konaní.

23. Ani vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu, obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalovaný uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, spočívajúcu v tom, že odvolací súd nereagoval na námietku nerozhodnutia súdu prvej inštancie o žiadosti na predĺženie lehoty.

23.1. Z rozhodnutia oboch súdov je zrejmý procesný nárok žalobcu spočívajúci v uplatnení s i nároku voči žalovanému ako poisťiteľovi motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola žalobcovi spôsobená škoda - ujma na zdraví - bolestné v rozsahu uvedenom v znaleckom posudku MUDr. Popad'áka (doplatenie finančnej sumy 5.739,50 eur, o ktorú žalovaný plnenie krátil a taktiež úhradu finančnej sumy 2.370 eur pre neoprávnené krátenie spoluzavinenia), ako aj žalobná žiadosť sústredená v žalobnom petite, rovnako je zrejmé z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného v zmysle ustanovenia § 274 CSP. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že dôvod, ktorý uviedol žalovaný v požiadavke na zrušenie nemožno považovať za ospravedlniteľný, keďže ospravedlniteľným dôvodom sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane a boli príčinou, že sa nemohol vyjadriť. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá bola žalovanému vopred známa. Podľa súdu prvej inštancie právny zástupca žalovaného prevzal zastúpenie už 29. novembra 2018 a žalovaný aktívne od uvedeného dátumu komunikoval s právnym zástupcom. Právny zástupca žalobcu síce súdu 10. decembra 2018 zaslal oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia a zároveň žiadosť o predĺženie lehoty, ale len s odôvodnením, že pre krátkosť času sa nepodarilo zabezpečiť spornosť položiek ako je znalecký posudok a lekárske posudok. Súd ďalej uviedol, že vzhľadom na časové rozpätie od prevzatia právneho zastúpenia po podanie doručené súdu 10. decembra 2018 nie je podľa súdu prvej inštancie táto okolnosť okolnosťou, ktorá by bola náhlu a bránila podať vecné vyjadrenie, či už samotným žalovaným alebo následne jeho právnym zástupcom. Odvolací súd ďalej vo svojom rozhodnutí uviedol: „Žalovanému bola doručená žaloba o splnenie povinnosti (podľa § 137 písm. a/ CSP), doručená bola do vlastných rúk žalovaného spolu s uznesením, v ktorom súd žalovanému uložil povinnosť v určenej lehote sa vyjadriť, vo vyjadrení uviesť rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojiť listiny na ktoré sa odvoláva, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie zároveň žalovaného poučil o tom, že v prípade, ak sa v určenej lehote k žalobe nevyjadrí, súd môže aj bez nariadenia pojednávania rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie. V lehote určenej súdom žalovaný výzve súdu nevyhovel, svoju povinnosť strany sporu nesplnil. Pokiaľ žalovaný podaním z 10. decembra 2018, v posledný deň súdom stanovenej lehoty, oznamujúc prevzatie právneho zastúpenia advokátskou kanceláriou, požiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia z dôvodu, že pre krátkosť času od prevzatia zastúpenia sa mu nepodarilo zabezpečiť posúdenie sporných položiek, odvolací súd poukázal na názor Ústavného súdu Českej republiky, že z práva slobodnej voľby advokáta vyplýva jeho povinnosť podriadiť výkon zastúpenia podmienkam zákona. Aj keď pri poskytovaní právnej pomoci má sa riadiť etickými pravidlami povolania pri poskytovaní právnej pomoci, neznamená to, že všeobecný súd má prispôbovať režim konania a jeho priebeh požiadavkám účastníka, aj keby právne zastúpenie bolo prevzaté v sebekratšej dobe. Je vecou právneho zástupcu, že prevezme zastúpenie „na poslednú chvíľu“ (III. ÚS 83/96). Uvedený argument žalovaného tak nebol argumentom, ktorý by bolo možné hodnotiť ako vážny dôvod v tom zmysle, že by bol ospravedlneniahodným, a preto naplňajúcim definíciu nesplnenia podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie.“

23.2. Po preskúmaní predloženého spisového materiálu, postupu a rozhodnutia odvolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd sa náležite vysporiadal s relevantnými námietkami žalovaného. Skutočnosti, ktorými žalovaný v dovolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu, boli totožné s námietkami, ktoré žalovaný namietal už v odvolaní, a s ktorými sa odvolací súd riadne vysporiadal. Nie je dôvodná námietka žalovaného, že odvolací súd žiadnym spôsobom nereagoval na namietanú skutočnosť, že súd prvej inštancie nerozhodol, resp. neoznámil žalovanému rozhodnutie o žiadosti na predĺženie lehoty, nakoľko odvolací súd v súvislosti s touto námietkou poukázal na

rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 83/96 s konštatovaním, že nespĺňa argument vážneho dôvodu.

24. So zreteľom na uvedené, možno konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ s o skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Ako bolo už vyššie uvedené, ani prípadné procesné pochybenie odvolacieho, resp. súdu prvej inštancie neznamená automaticky existenciu dôvodov zmätočnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f/ CSP, pokiaľ nespĺňa všetky atribúty vyžadované právnou úpravou a to, že tento nesprávny procesný postup znemožnil strane realizovať jej patriace procesné práva a zároveň, že intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo v danom prípade splnené nebolo.

26. Dovolací súd v tých okolnostiach, ktoré žalovaný vymedzil v dovolaní ako dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ CSP nezistil prípustnosť, ani dôvodnosť dovolania a preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.